

NoordKOPstukken

ISSN 1567-9136

Nederlandse Genealogische Vereniging.
Afdeling Den Helder e.o.

Jaargang 27 Nr.2
April 2013

Inhoud

	blz.
Van de bestuurstafel	1
Afdelingsagenda	2
Lezing	2
Openbare Bibliotheek	2
Leden mutaties	3
Een stukje oud schrift	4
Lucas	5
Geslachten Booij ook uit Den Helder en omgeving	13
Kindermoord in Den Helder (1733)	19
Familie in Beeld	20

**Heeft u toegang tot het internet?
Kijk dan regelmatig op onze website
<http://denhelder.ngv.nl>**

Het volgend nummer van NoordKOPstukken zal verschijnen in september 2013
Voor dit nummer kan kopij worden gezonden naar een van de redactieleden tot
uiterlijk 15 augustus 2013, bij voorkeur per e-mail.

Van de bestuurstafel

In Noordkopstukken van januari heeft u al het een en ander kunnen lezen over alle veranderingen in de afgelopen maanden.

Inmiddels beginnen we een beetje te wennen aan onze nieuwe situatie.

Zaten we vanaf begin dit jaar eerst iedere week in de bibliotheek, hebben we uiteindelijk besloten per ingaande 1 maart jl. dit om de veertien dagen te gaan doen. We zijn in de even weken aanwezig en wel op dinsdag en donderdag van 13.00 tot 16.00 uur.

Op donderdagmiddag helpen we mensen op weg die aan een stamboom willen beginnen of met hun onderzoek zijn vastgelopen. Daarbij proberen we zo goed mogelijk advies te geven.

Met een gemiddelde van zeven bezoekers in de eerste maanden van dit jaar zijn wij verrast met vragen over onderzoeken in Hongarije, Duitsland, België, de Nederlandse Antillen en Suriname.

Onder de kop 'Openbare Bibliotheek' gaan we hier nader op in.

Het aanbod een bijdrage te willen leveren aan genealogieën uit andere windstreken, resulteerde in een interview en een stamreeks over de uit de Molukken afkomstige familie Poetohena. Op bladzijde 5 leest u hier meer over.

In ons septembernummer gaan we aandacht schenken aan een verhaal van Jan Plomp uit Den Helder die op zoek is naar zijn verre voormoeder uit Suriname.

Tijdens onze jaarvergadering in februari mochten we namens het hoofdbestuur aan liefst vijf jubilarissen, die 40 of meer jaren lid zijn van de NGV, een oorkonde uitreiken. Dit ging vergezeld van een cadeaubon en een voorjaarsbloemetje. De jubilarissen waren de dames S.P. van den Bogaard, E.M.J. van Doorne-Astrego en de heren C. Paarlberg, P.F. Poortvliet en J.D. Steeman. We vinden het heel bijzonder dat onze relatief kleine afdeling zoveel trouwe leden heeft.

In September beginnen we weer aan een nieuw seizoen en hopen wij u allen weer op onze bijeenkomsten te ontmoeten.

We wensen u een fijne en vooral zonnige zomer toe.

Het bestuur.

Afdelingsagenda

Lezing

Op maandag 16 september 2013 om 20.00 uur geeft de hr. Robert Filippo wederom de lezing over DNA in de genealogie. Deze lezing wordt gehouden in de Openbare Bibliotheek, Bernhardplein 202, 1784 BJ Den Helder.

Een boeiend, interactieve en praktijkgerichte lezing over valkuilen en zegeningen van DNA-onderzoek als hulpmiddel bij familieonderzoek. Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit enkele genetische reconstructies van de Filippo Stam en de Joodse Rudelsheim Stam neemt de spreker u mee hoe hij met behulp van deze techniek verwantschapsvragen in zijn familieonderzoek oploste, maar ook hoe hij tegen plezierige en minder plezierige verrassingen aanliep. Laagdrempelige kennis delende en “niet wetenschappelijke” lezing voor iedereen die hier meer over wil weten. Neem gerust uw eigen stamboomproblemen mee en laat u verrassen met wat dit hulpmiddel voor u mogelijk zou kunnen betekenen.

Lezingen in de toekomst

Onze gedwongen verhuizing, met alles wat het aan commotie heeft veroorzaakt, heeft er toe geleid dat er in de afgelopen periode geen lezingen zijn georganiseerd. In ons septembernummer kunt u lezen wat wij voor u in het komende seizoen in petto hebben.

Openbare bibliotheek

Inmiddels hebben toch aardig wat beginnende en iets gevorderde amateur genealogen de weg weten te vinden naar de Openbare Bibliotheek aan het Bernhardplein. We hebben vele nieuwe gezichten gezien en ook blij nadat we ze op weg hebben kunnen helpen op de zoektocht naar hun roots.

In januari zijn we begonnen met twee keer in de week aanwezig te zijn in de kelder. Op dinsdag en in de historische hoek op de donderdag. Het werd toch wat te belastend en we hebben besloten ingaande maart dit om de veertien dagen te doen en wel de even weken. Het neemt niet weg, dat u ook op de donderdag terecht kunt voor het raadplegen van de stukken. Dinsdags kunt u terecht voor het raadplegen van materiaal. Op donderdag

zijn we er in principe om, daar waar mogelijk, de bezoekers op weg te helpen bij hun onderzoek.

Komend seizoen zijn we weer aanwezig op de volgende data. 3, 5, 17 en 19 september, 1, 3, 15, 17, 29 en 31 oktober 12, 14, 26 en 28 november.

Leden mutaties

Welkom aan onze nieuwe- en bijkomende leden:

dhr. **D.P. de Graaf**, Dollardlaan 27, 1784 BE Den Helder

dhr. **W. Schot**, Middelzand 2619, 1788 CL Julianadorp

dhr. **W. van Spijker**, Doorzwin 3205, 1788 NB Julianadorp

Afdeling wijziging:

mw. **L. van den Ancker**, Schokkeringweg 150A, 8408 PR Nagele

dhr. **H.K. Castel**, Wierbalg 1212, 1788 TE Den Helder

Correctie:

dhr. **B.H. Wissink**, C. de Leeuwstraat 30, 1756 TD 't Zand

Beëindiging lidmaatschap:

dhr. **G. Dolman** Wierbalg 1416 1788 TL Den Helder

Marine-Haven Nieuwediep.

Zeilklaar liggende en vertrokken Schepen Grootte Vaart

Aankomst.	Vertrek.	Schip.	Gezagvoerder.	Bestemming.
10 Oct.		Hoseah Rich.	H. W. Pierce.	Batavia.
13 "	20 Oct.	Maria Adolfin.	W. Bakker Wz.	Soerabaija.
14 "	20 "	Paul.Const.Eleonore.	S.P.Kuijper.	Samarang.
15 "	19 "	W. G. Putnam.	J. H. Rickard.	Galveston.
18 "	20 "	Ida.	B. H. Kuipers.	Montevideo.
20 "	20 "	MariaDiederika.	C.G.A.v.Lindern.	Bat.viaCardiff.
20 "		IJstroom.	S. de Vries.	Mobile.
20 "		Concordia.	M. Wildeboer.	BuenosAyres.

Vertrokken per Paul. Const. Eleonore de heer H. J. Broedelet, echtgenoot en 2 kinderen, D. Putman en echtgenoot, J. Beukers en echtgenoot en 9 Indische matrozen. Per Maria Adolfin, de heer R. G. Schrox, echtgenoot, 6 kinderen en baboe, H. Gerrebrans, L. E. Boijer, echtgenoot en 3 kinderen, mr. J. W. H. Demoulin, echtgenoot en kind, mevr. de wed. Lina en 3 kinderen.

Advertentie 19 oktober 1871

Een stukje oud schrift.

vijfde defes maents October tinnende stat
Amsterdam gemaecht, moopende de
verlosfinge vander volgende slavaren tot
Salaw gcvangen fittende, als Meijndert
mecker van der Leek alias Oosterbeek
Chaes Hendrickse, Willem Jansz, Herman Lige
miabiel Jansz, Chaes Lodewijckse, Willem Coruse
ijfsteijn, alse van Hoorn voorsz. ende Maerten
Maertens van Bemingbroeck voordertics
loopen vierroets voor yder vander selve
mitsgaders een onoor ofte moorin, ende bij
manegement der waerdije van dies; te

Vertaling oud schrift NKS jaargang 27 nr.1, blz. 5

Copie

Extract uijt het memoriael-
boek van de heeren burgem.eren
en regeerders des stats Hoorn.

Burgemeesteren en regeerders des stats
Hoorn in West-Vrieslant verklaren mits-
desen te approuberen ende te ratificeren
het contract in onsen name bij de heeren
Cornelis Velius, secretaris deses stats,
ende Davidt Torres, coopman tot Amsterdam,
met de heere Alquide Hasan Esquierdo,
minister van den kaijser van Marocco, op den...

Lucas

Aan het begin van de 16e eeuw komen als eerste Europeanen de Portugezen naar de Molukken, het oostelijk deel van de Indonesische archipel op de grens van het Aziatisch en Australisch continent.

De Portugezen bouwden in 1522 het eerste fort op het Noord Molukse eiland Ternate. Bij dit Noordelijk deel behoren ook Tidore, Batjan en Halmahera.

Gedurende een halve eeuw werden de Portugezen door de Molukkers als handelspartners geaccepteerd. Problemen ontstonden er nadat missionarissen probeerde de overwegend Islamitische bevolking te bekeren. De moord op Sultan Hairun van Ternate leidde mede tot de scheuring tussen de bewoners van Ternate en de Portugezen.

De Portugezen werden in 1575 verdreven en vestigden zich op Ambon, waar ze evenmin hartelijk werden ontvangen.

Ambon, Sapurua, Haruku, Nusaulant, Seram, Buru en de Banda-archipel behoren tot het middendeel van de Molukken. De zuidelijke Molukken bevatten de Kei-eilanden en Aru-archipel.

De Molukken bestaan uit circa 12.000 eilanden waarvan er slecht 700 bewoond zijn

Belangrijk waren de Molukken en in het bijzonder Ambon, niet alleen voor de Portugezen maar ook voor de VOC. Het was de rijkdom aan specerijen, zoals kaneel, nootmuskaat en kruidnagel, waarvan de kruidnagel inheems, alleen op de Molukken voorkwam.

De Europeanen leerden overigens pas in de 12e eeuw de kruidnagel kennen.

Net zoals de Portugezen dat eerder hadden gedaan, trok de VOC in 1650 het monopolie naar zich toe. De oorlogsvloot waarmee de VOC Op de 'hongi-tochten', dit waren expedities ter vernietiging van de buiten Ambon groeiende kruidnagelbomen, hadden dan ook uitsluitend tot doel deze positie te verstevigen.

De 16e en 17e eeuw zijn voor de VOC de belangrijkste periode voor de kruidnagel geweest.

Later ging men ook op Sumatra en Celebes kruidnagel verbouwen.

In 1770 lukte het de Fransen enige boompjes over te brengen naar Mauritius vanwaar het verder werd verspreid.

De steun om het verwerven van de monopolypositie hadden ze mede te danken aan de, rond de jaren 1600-1667, aldaar drie regerende Raja (vorstendorpshoofd). Een van de dorpshoofden was Raja Putu-hena, een soort orang-kaya (rijk man).

De naam bestond in de "Bahasa Asli" (streektaal) uit twee delen. "Putu" = Api – Tiang (Vuur-Zuil) en "Hena" = Negeri (Land-Streek).

Putuhena: Berarti Api - Tiang Negeri, wat bevestigd werd in 1967 door Raja Negeri van Amahi A. Hallatu.

Voorbeeld van een Prauw

Met ondersteuning van Raja Putu Hena en de andere Raja verdreven de VOC-ers de Portugezen uit de Molukken. Daarbij stelde Raja Putu-Hena zijn kora-kora's met manschappen aan de VOC ter beschikking.

De kora-kora is een groot roeischip, soms met honderden bemanningsleden, ook aangeduid als staatsieprauw of vlerkprauw. De kora-kora was op de Specerij-eilanden (Molukken) in gebruik als oorlogsschip en voor ceremonieel vertoon. Minstens vanaf de Portugese tijd en gedurende de hoogtijdagen van de VOC in de 17e eeuw werd dit type gebruikt.

De geslaagde overwinning was aanleiding voor de "Landraad" om zijn trouwste leden een gouden penning met keten, met als opschrift "De Staten der Vereenigde Nederlanden Getrouw", te overhandigen.

Deze Landraad was de op dat moment aangestelde Gouverneur van Ambon, Philip Lucasz (1618).

Philip Lucasz in 1635

Beide partijen begrepen het belang van een goede samenwerking. Raja Putu-Hena vroeg bij gelegenheid de Gouverneur toestemming of zijn zoon en kleinzoon naar Djawa (eiland Java) mochten om de Nederlandse taal te leren.

De toestemming werd uiteraard verleend en met een verzegelde brief onder de naam "Poetoehena" vertrokken ze naar Java.

Als dank voor deze vrijgeleide heeft de vader zijn zoon Lucas Poetoehena genoemd. Deze Poetoehena was reeds in het Namenkadaster opgenomen als gelijkgestelde.

Lucas Poetoehena huwde Paridjen Darijnen, een vrouw van het eiland Java. Zij kregen een zoon die hij de voornamen Herman Philip gaf. Herman Philip Lucasz Poetoehena werd Nederlands Hervormd gedoopt.

Herman Philip Lucasz volgde de Europese school en werd 2e Luitenant bij 's Lands krijgsmacht, en vertoefde in het Yogyase.

De Susuhunan (de heer der heren) "Hakubuwono" vroeg zijn bevelhebber of hij een paleiswacht mocht hebben van \pm 20 man en drie officieren.

Herman Philip Lucasz was een van de drie officieren en werd bij zijn aanstelling door de Sultan van Yogyakarta bevorderd tot Kapitein.

Herman Philip trouwde met Filivina Hagen, een dochter van Leopold Hagen en Nidjah.

Van de Hagens is alleen bekend dat er rond 1604 een Steven van der Haghen in de Archipel is geweest (Vlootvoogd VOC). Niet bekend is of Filivina familie van Steven is. Een op internet gevonden genealogie van Steven geeft hierop geen uitsluitsel.

Herman Philip en Filivina kregen één op 27 november 1867 te Yogyakarta geboren zoon en noemde deze Herman Lucas.

Susuhunan Hakubuwono was er niet zo content mee dat Herman Philip maar een vrouw had, dus kreeg hij er één bij. Het was een "Javaanse prinses uit de Kraton". Niet bekend is wat er met haar is gebeurd en hoeveel kinderen hij bij haar had. Bekend is wel, dat deze Herman Philip Poetoehena van de Susuhunan, uit dank voor zijn diensten veel landerijen kreeg. Nederlands Indië bestond immers uit vele vorstendommen. Deze diensten bestonden dan ook uit het voeren van oorlog tegen andere Sultans.

Daar hij later over de landerijen van zijn vader mocht beschikken, was Herman Lucas Poetoehena een welgesteld man. Herman Lucas trad in het

huwelijk met Catarine Seys, geboren 16 december 1878 te Fort de Kock. Zij kregen slechts één zoon Philip Lucas Poetochena, geboren 28 juli 1902 en vier dochters.

Zie verder de stamboom van de familie "Poetochena's" op bladzijde 11.

Raja Putu-Hena zag het grote voorrecht en het belang van scholing in. Zijn zoon en kleinzoon verwierven met het leren van de Nederlandse taal een goede baan en positie in de maatschappij.

Met de komst van de Nederlanders naar Indië of diegenen die afkomstig waren uit andere Europese landen, ontstond er vermenging tussen de Europeanen en de inlandse bevolking. De inlandse bevolking was zich, net als Raja Putu Hena, heel goed bewust van de voordelen die dit met zich meebracht.

Een nakomeling uit een relatie tussen een blanke man en een inlandse vrouw wordt een Indo of Indisch genoemd, mits de man de inlandse vrouw huwde en haar en zijn kinderen erkende. Erkenning was dus belangrijk. Waren de kinderen erkend, dan kon je aflezen aan de hand van de achternaam dat ze afkomstig waren van een Europeaan.

Indo is een verkorting van "Indo-Europeaan". Dus, niet van Indonesië.

De Indo's genoten in het voormalig Nederlands Indië Nederlands onderwijs, spraken de Nederlandse taal en hadden veel Europese gebruiken en tradities. Dat gold echter ook voor de Indonesische gebruiken die zij hadden, maar de voorkeur ging uit naar je zoveel mogelijk Europees te gedragen.

Scholing was weer afhankelijk van je afkomst. Je had de Europese school, de Hollands Indische school (HIS) en de Dessaschool.

Zodoende zag je vaak dat op het eerste gezicht Indo's in het voormalig Nederlands Indië een goed, welvarend leven hadden. Zij vormden eigenlijk een tussenklasse, maar werden door de Nederlanders achtergesteld en later ook door de Indonesiërs weggejaagd omdat deze hen als zogenaamde Hollanders zagen.

Veel Indo's dienden in het KNIL of te wel het Koninklijk Nederlands Indisch Leger. In 1951 kwamen 12.500 Molukse KNIL-soldaten met hun vrouwen en kinderen op dienstbevel naar Nederland. De Ambonezen zouden een paar maanden blijven en zodra het mogelijk was terugkeren naar hun geboorteland, maar ze wonen hier nog steeds.

Ambonia

Zij werden bij aankomst bewust verspreid door het land om eventuele groeppvorming te voorkomen. Lange tijd leefden de Molukkers afgescheiden van de Nederlandse samenleving in barakkenkampen. Ze mochten niet werken, ze mochten niet integreren en moesten zo min mogelijk in contact komen met Nederlanders. Mede daardoor wisten de Nederlanders lange tijd weinig tot niets over het verhaal achter de komst van de Molukkers naar ons land. Vlak na de tweede wereldoorlog was Nederland nog zelf bezig het land weer op te bouwen en was er weinig ruimte voor de Indo om zijn verhaal te doen. Velen leden in stilte.

Erkenning

Uitgezonden Nederlandse soldaten woonden met hun gezinnen in de kazernes in de garnizoenssteden Bandoeng of Soerabaja.

Onderofficieren of officieren mochten buiten de kazernes een huisje betrekken.

Ze kregen een verzorgster toegewezen, meestal een jonge inlandse vrouw. Deze jonge vrouw, soms nauwelijks 15 jaar, zorgde voor het eten, de was en de schoonmaak van het huisje.

Niet alleen buiten de kazernemuren maar ook daarbinnen had je wasvrouwen, schoonmaaksters en kooksters.

Status werd ontleend aan bij wie je in 'dienst' was. Men ging er meer prat op in dienst te zijn van een kapitein dan bijvoorbeeld in dienst van een sergeant of een korporaal.

Na verloop van tijd, na eerst toch wel terug te gaan naar het ouderlijk huis, verbleef de inlandse vrouw wat langer in het huisje. Bij eten, was en schoonmaak bleef het niet. De verlangens waren sterk, hetgeen resulteerde in nageslacht. Zes jaar in de vreemde is niet niks, zolang is namelijk het eerste dienstverband. Daarna had men recht op een half jaar buitenlands verlof.

Nam de man zijn verantwoordelijkheid, dan erkende hij de kinderen en huwde hij al dan niet de inlandse vrouw. Ze werden dan opgenomen in het bevolkingsregister en geneutraliseerd als Nederlander.

De kinderen konden dan als Indo naar de Europese- of naar de Hollands Inlandse school.

Huwde hij de inlandse vrouw, dan verwierf zij status. Ze was daar zeer trots op en liet dat ook blijken. Als ze bijvoorbeeld naar de Pasar ging, uitte ze zich met het bij zich dragen van een paraplu of zelfs het aanhebben van handschoenen.

Het was overigens de keus aan de vrouw om de Nederlandse taal te leren, maar ze kon ook denken waar moet ik mij verder druk om maken, omdat ik toch mijn natje en droogje op tijd heb.

In het geval dat er niet werd er gehuwd, ook al erkende de vader de kinderen, bleef de vrouw echter een Inlandse.

In het trieste geval keerde hij na zes jaar terug naar zijn thuisland en liet de vrouw en de door hem verwekte kinderen achter. Door deze niet te erkennen werden ze als inlanders aangemerkt. Ze keerden terug naar het dorp van hun moeder, waar voor de kinderen niets meer restte dan de Dessaschool.

Het waren niet alleen militairen die uitgezonden werden, maar ook landbouwstudenten, planters, ambtenaren en ambachtslieden. Ook tussen hen en de inlandse bevolking ontstonden relaties. Het was aan de man of hij zijn verantwoordelijkheid nam en in Indonesië bleef. Militairen konden na hun dienstverband naar Nederland of terecht in de administratie van de overheid, werken in de suikerfabriek of een functie krijgen op een plantage als opzichter.

Met dank aan Luc en Marion Poethoehena.

Bronnen:

Luc en Marion Poethoehena

Uit 'Silsilah Maluka' Uitgave CBG

Website Wikipedia

In Memoriam

Op 4 april 2013 overleed Luc Poetoehena. Op 11 april hebben we tijdens een druk bezochte uitvaart afscheid van hem genomen. Dit jaar wilde hij met zijn vrouw zijn geliefde land nog één keer bezoeken. Uit het interview dat ik met Luc en Marion had sprak het verlangen en heimwee naar zijn geboorteland. Trots was hij op zijn afkomst, zijn baan bij de Marine en zijn kookkunst, die maar al te vaak werd gememoreerd tijdens de toespraken. Ik had hem graag het resultaat van ons interview willen laten lezen, wetende dat hij dit zeer zou hebben gewaardeerd. (GL).

- I **PUTU HENA (AMBON)**, Raja.
Kind:
1. **PUTU HENA (AMBON)** (Poetoehena) (zie II).
- II **PUTU HENA (AMBON)** (Poetoehena).
Kind:
1. **Lucas POETOEHENA (AMBON)** (zie III).
- III **Lucas POETOEHENA (AMBON)**, rel. **Paridjen DARIJNEN (DJAWA)**.
Uit deze relatie:
1. **Herman Philip POETOEHENA (INDO)** (zie IV).
2. **Johannes Wilhelmus POETOEHENA**.
- IV **Herman Philip POETOEHENA (INDO)**, tr. op 15-08-1867 **Filivina HAAGEN (INDO)**, dr. van **Frederik HAAGEN (INDO)** en **MIJAH (DJAWA)**.
Uit dit huwelijk:
1. **Herman Lucas POETOEHENA (INDO)** (zie V).

V **Herman Lucas POETOEHENA (INDO)**, geb. te Yogyakarta op 27-11-1867, overl. op 18-12-1927, tr. op 16-02-1899 **Catherine SEYS (INDO)**, geb. te Fort de Kock op 16-12-1878, dr. van **A. SEYS (INDO)** en **H. EEKHOUD (INDO)**.

Uit dit huwelijk:

1. **Philip Lucas POETOEHENA SR.** (zie VI).

VI **Philip Lucas POETOEHENA SR.** Geb. te Yogya op 28-07-1902, overl. op 10-10-1969, tr. op 24-07-1923 **Wilhelmina Henriette JANSEN**, geb. te Klaten op 07-06-1904, overl. te Den Helder op 11-04-1989.

Uit dit huwelijk:

1. **Alfred Lucas POETOEHENA** (zie VIIa).

2. **Wilhelmine POETOEHENA**, rel. **NIERAETH**.

3. **Henriette POETOEHENA**, rel. **P.A. AJAWAILA**.

4. **Philippine POETOEHENA**, geb. op 31-03-1929, overl. op 22-12-1998, rel. **Antonius Hendrikus KESSELING**.

3. **Philip Lucas POETOEHENA JR.** (zie VIIb).

VIIa **Alfred Lucas POETOEHENA**, geb. te Yogya op 27-12-1923, rel. **Martha FEO**, geb. te Timor op 13-03-1924, overl. op 04-06-1985.

Uit deze relatie:

1. **Hermanus Lucas POETOEHENA**, geb. te Bali op 15-11-1947.

2. **Ronald Lucas POETOEHENA**, geb. te Bali op 18-06-1949.

3. **Frederik Lucas POETOEHENA**, geb. te Bali op 22-12-1954.

4. **Charles Lucas POETOEHENA**, geb. te Bali op 19-05-1957.

VIIb **Philip Lucas POETOEHENA JR.** Geb. te Klaten op 09-10-1936, overl. Den Helder 04-04-2013, tr. op 22-01-1963 **Marion Eliza van BODEGRAVEN**, geb. te Rotterdam op 19-05-1942, dr. van **Maarten van BODEGRAVEN** en **Elsje SPITSE**.

Uit dit huwelijk:

1. **Dave Lucas POETOEHENA**, geb. te Den Helder op 03-07-1967.

Geslachten Booij ook in Den Helder en omgeving.

Voor zover ik heb kunnen nagaan stam ik af van Dirck Jansz. Booij (geb. voor 1685 overleden 20 juni 1731) uit Krommenie. Tijdens mijn genealogische zoektocht in de archieven van Noord Holland kwam ik op vele plaatsen één of meerdere Booijen tegen. Zouden zij ook familie van mij zijn?

Dat was de start om onderzoek te doen naar de eventuele verwantschap tussen de verschillende geslachten Booij(i)(y)/Boij(y) en soms ook de Booij. In Den Helder wonen momenteel een aantal families Booij. Hun voorouders komen uit Drenthe, Krommenie en Dubbeldam. Kolenboer Hilbert Booij is waarschijnlijk nog wel bekend bij vele Nieuwendiepers . Hij stamde af van het Drentse geslacht uit Hoogeveen. Onder hen waren vele turfshipppers.

Maar al in 1700 woonden hier leden van een geslacht Booij. Eén van hen was Wibrandt Jansz. Booij of Booijs. Hij werd begraven op 18 mei 1733. Zijn vader was dus Jan Booij. Waar hij vandaan kwam is (nog) niet bekend. De voornaam Jan komt zeer veel voor in de verschillende geslachten Booij. Wibrandt trouwde met Diever Jans. Zij werd begraven op 1 oktober 1748 (RAA, DTB Den Helder 1744-1749: *Jan Wybrantsz. Booij heeft het lijk van zijn moeder Diever Jans aangegeven te behooren onder de classis van Pro Deo*).

Voor zover ik heb kunnen nagaan kregen zij vier kinderen: Maria Wiebrands Booij, gedoopt 4 september 1689, Martie Wibrandts Booij gedoopt 29 december 1693, Marij Wijbrands Booij gedoopt 3 januari 1698 en Jan Wybrants Booij gedoopt 21 september 1701 en begraven 12 mei 1757.

Jan trouwde in 1 januari 1718 met Anna Meijnaards Blauw en in 1725 met Aeltje Louris Verbeek. Uit zijn eerste huwelijk werd Neeltje geboren en bij Aeltje kreeg hij zeven kinderen. Van één van zijn kinderen, Laurentius Johannes Jansz., is bekend dat hij voor nageslacht heeft gezorgd. Hij trouwde met Eva Agatha Broers Nieweland.

Laurentius en Eva kregen 5 kinderen, waarvan in ieder geval 4 dochters. Van één kind is het geslacht niet bekend. Eén van de dochters, Maria Cornelia , geboren circa 1789 in Den Helder – overleden 7 november 1837 in Utrecht , trouwde op 23 mei 1827 in Utrecht met Hindrik de Jamaer (Amsterdam 26 augustus 1792 – Utrecht 29 mei 1860) Maria en Hindrik kregen twee kinderen.

Dochter Eva Agatha, Den Helder 1785 – Utrecht 10 mei 1847, trouwde waarschijnlijk in Utrecht met Gijsbertus Jacobus van Everdingen (1780 – Utrecht 31 april 1869).

Met zijn dochters eindigde het geslacht Wibrandt Jansz.Booij. Maar de vraag die blijft is waar kwam zijn vader Jan Booij vandaan?

Parenteel van Jan Booij.

Generatie I

- I. Jan Booij,
een zoon:
1. Wibrandt Jansz., begr. te Den Helder op 18 mei 1733, volgt II].

Generatie II

- II. Wibrandt Jansz. Booij, zn. van Jan Booij (I) begr. te Den Helder op 18 mei 1733 RAA DTB 1730-1733 blz.47, tr. met Diever Jans, begr. te Den Helder op 1 okt 1748 RAA, DTB Den Helder 1744-1749: Jan Wybrantsz. Booij heeft het lijk van sijn moeder Diewer Jans aangegeven te gehooren onder de classis van Pro Deo.
Uit dit huwelijk 4 kinderen:
1. Maria Wiebrands, ged. K te Huisduinen op 4 sep 1689 Inv.Nr. RA 252 (getuige: Trijn Jans).
 2. Martie Wibrandts, ged. K te Huisduinen St. Nicolaas met Huisduinen op 29 dec 1693 RAA DTB 1684-1771, blz. 120 (getuige: Trijn Jans).
 3. Jan Wijbrandsz., ged. K te Huisduinen op 21 sep 1701, ovl. (55 jaar oud) te Den Helder, volgt III
 4. Marij Wijbrands, ged. te Den Helder St.Nicolaas en Huisduinen op 3 jan 1698 RAA DTB 1684-1771, blz. 122 (getuige: Trijn Jans).

Generatie III

- III. Jan Wijbrandsz. (Wijbrantsz.) Booij, zn. van Wibrandt Jansz. Booij (II) en Diever Jans, ged. K te Huisduinen (te Den Helder) op 21 sep 1701 RAA DTB 1684-1771, blz. 124 Neel Jans, ovl. (55 jaar oud) te Den Helder, begr. te Den Helder op 12 mei 1757 RAA, DTB inv.nr.21: "Neeltje Jans Booij heeft het lijk van haar vader Jan Wijbrantsz.Booij aangegeven te gehooren onder de classis Pro Deo", 14 mei 1757, tr. (ongeveer 16 jaar oud) (1) te Den Helder op

1 jan 1718 , RAA, DTB inv.nr.15 met Anna Meijnards Blaau, dr. van Meijnardt Cornelis Blaau.

dd 29-12-1749: Jan heeft het lijk van Neeltje Louris aangegeven te behooren onder de classis van *f* 3,- + voor trouregt *f* 3,-maakt sam *f* 6:0:0.

Jan Wijbrandsz.Booij heeft het lijk aangegeven van Martje Maarten Kool te behooren onder de classis van PD.

Uit dit huwelijk een dochter:

1. Neeltje Jans.

Jan Wijbrandsz. (Wijbrandsz.) Booij, tr. (2) te Den Helder, kerk.huw. (ongeveer 23 jaar oud) (OK) te Den Helder op 4 feb 1725 RAA DTB 1721-1730 pag.23 met Aefje Louris Verbeek, dr. van Lauris Jacobsz. Verbeek, begr. op 7 sep 1781 RAA DTB 1780-1783, blz.37.

Uit dit huwelijk 7 kinderen:

1. Laurentius Johannes Janz., ged. te Den Helder op 27 jun 1747, begr. te Den Helder op 15 sep 1794, volgt IV.
2. Divertie, ged. te Den Helder op 3 sep 1725 (getuige: Martie Wijbrands).
3. Diver, ged. te Den Helder op 8 jun 1727, begr. te Den Helder op 3 jun 1803.
09-03-1747: Diewer Jans Booij heeft het lijk van Aafje Maartens Kool aangegeven onder de classis van PD.
15-08-1897: Dieuwer Jans Booijs heeft het lijk van 't kind van Cornelis van Dam aangegeven in de classis van PD.
4. Martie, ged. te Den Helder op 15 jul 1730 (getuige: Martie Wijbrands), begr. te Den Helder op 17 apr 1796.
5. Neel Jans, ged. te Den Helder op 23 jul 1732 (getuige: Neeltie Lauweres ("geestelijk dogter")).
6. Wijbrant, ged. te Den Helder op 18 jun 1735 Martie Wijbrands.
7. Lijsbet, ged. te Den Helder St.Nicolaas met Huisduinen op 5 sep 1738 (getuige: Lijsbet Lauwerse Verbeek (peet)).

Generatie IV

- IV. Laurentius Johannes Janz. (Laurentius, Lourens) Booij Laurentii, zn. van Jan Wijbrandsz. Booij (III) en Aefje Louris Verbeek, ged. te Den Helder op 27 jun 1747 (getuige: Lijsbet Laurens Verbeek), begr. te Den Helder op 15 sep 1794 RAA DTB 1791-1797, blz.27,

kerk.huw. (ongeveer 41 jaar oud) te Den Helder op 9 aug 1788
RAA DTB 1780-1783 blz. 29, pro deo met Eva Agatha (Eva)
Broers Nieuwland (Broers, Nieuwland) Avae Broers Nieuwland.
in het begraafboek van Den Helder: Lauris Booij heeft het lijk van
zijn kind aangegeven als gehoorde onder de classis onvermogen
Pro Deo 8 juni 1787.

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. Maria Cornelia, geb. te Den Helder circa 1789, ovl.
(ongeveer 48 jaar oud) te Utrecht op 7 nov 1837, volgt Va.
2. Eva Agatha, geb. circa 1785, ovl. (ongeveer 62 jaar oud) te
Utrecht op 10 mei 1847, volgt Vb.
3. Maria Laurens, ged. te Den Helder op 30 jul 1790 RAA,
DTB, Dopen (St.Nicolaas, met Huisduinen)
inv.nr.8 (getuige: C. de Boer). kerkg.: OBisCE.
4. Eva Laurens, ged. te Den Helder St.Nicolaas en
Huisduinen op 10 dec 1784 RAA DTB 1762-1811.
Kerkg.: OBISCE.
5. NN, begr. te Den Helder op 8 jun 1787 RAA DTB 1783-
1791, blz.64.

Generatie V

Va. Maria Cornelia (Maria) Booij, dr. van Laurentius Johannes Janz.
Booij (IV) en Eva Agatha Broers Nieuwland, geb. te Den Helder
circa 1789 (circa 1791), ovl. (ongeveer 48 jaar oud) te Utrecht op
7 nov 1837 aangiftedatum 09-11-1837
Akte 1296, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 1184, tr. (resp. ongeveer
38 en 34 jaar oud) te Utrecht op 23 mei 1827 Akte 148, UA, BS
toegangnr. 481, inv.nr. 278 met Hindrik (Henricus) (Henricus) de
Jamaer (Jamaar), zn. van Johannes de Jamaer (Jamaar) en Catharina
de Winter, geb. te Amsterdam op 26 aug 1792, ged. te Amsterdam
Oud Katholieke kerk "De Oooijevaar" op 27 aug 1792 (getuigen:
Anna Jamaar en Maria de Graaf), ovl. (67 jaar oud) te Amersfoort
op 29 mei 1860 aangiftedatum 29-5-1860
Akte 163, UA, BS toegangnr.481, inv.nr.1034.

Uit dit huwelijk 2 zonen:

1. Hendricus Petrus, geb. circa 1834, ovl. (ongeveer 3 jaar
oud) te Utrecht op 4 apr 1837 aangiftedatum 05-04-1837
Akte 507, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 1184.
2. Laurentius Gijsbertus.

Hindrik (Henricus) (Henricus) de Jamaer (Jamaar), zn. van Johannes de Jamaer (Jamaar) en Catharina de Winter, tr. (resp. 24 en ongeveer 27 jaar oud) (1) te Utrecht op 21 mei 1817 met Hester Hendrina Goossens, geb. te Dordrecht in 1790, ovl. (ongeveer 36 jaar oud) te Utrecht op 14 nov 1826.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. Johannes Hendricus, geb. te Utrecht in 1818, ovl. (ongeveer 84 jaar oud) te Utrecht op 8 okt 1902.
2. Petronella, geb. te Utrecht in okt 1825, ovl. (8 maanden oud) te Utrecht op 26 jun 1826.
3. Maria Sophia, geb. te Utrecht in 1822, ovl. (ongeveer 49 jaar oud) te Utrecht op 14 feb 1871, tr. met Cornelis Petrus van der Sleen, geb. te Utrecht in 1826. Uit dit huwelijk geen kinderen.

Hindrik (Henricus) (Henricus) de Jamaer (Jamaar), tr. (hoogstens 33 jaar oud) (3) voor 1826 met Hester Hendrina Goossens.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

Vb. Eva Agatha Booij, dr. van Laurentius Johannes Janz. Booij (IV) en Eva Agatha Broers Nieweland, geb. circa 1785, ovl. (ongeveer 62 jaar oud) te Utrecht op 10 mei 1847 aangiftedatum 12-05-1847 Akte 854, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 1191, relatie met Gijsbertus Jacobus van Everdingen, zn. van Willibrordus Andreas van Everdingen en Antonia Catharina la Féebrée, geb. circa 1780, ovl. (ongeveer 89 jaar oud) te Utrecht op 3 apr 1869 aangiftedatum 05-04-1869

Akte 536, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 447.

Uit deze relatie 3 kinderen:

1. Lourentius Wiullebrordus, geb. te Utrecht op feb 1813 aangiftedatum 10-02-1813 Akte 140, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 94, ovl. (25 jaar oud) te Utrecht op 17 sep 1838 aangiftedatum 19-09-1838 Akte 1118, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 1185.
2. Theodorus Johannes, geb. te Utrecht op 23 feb 1817 aangiftedatum 24-02-1817 Akte 176, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 97, ovl. (82 jaar oud) te Utrecht op 7 nov 1899 aangiftedatum 08-11-1899 Akte 1539, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 475.

3. Anthonia Catharina Maria, geb. circa 1811, ovl. (ongeveer 24 jaar oud) te Utrecht op 2 apr 1835 aangiftedatum 03-04-1835
Akte 304, UA, BS toegangnr. 481, inv.nr. 1183.

Aanvullingen en wijzigingen zijn van harte welkom, bij voorkeur per mail naar jac.booiij@planet.nl.
Jaap Booiij,

ADVERTENTIËN.

Heden beviel van een welgeschapen Zoon SOPHIA
VAN GELDER, geboren DE JONG.

Nieuwediep, 30 Augustus 1873.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Bevallen van een welgeschapen Dochter H. J. GORTER,
geliefde Echtgenoot van

G. VAN DER KRAAN.

Helder, 30 Augustus 1873.

Algemeene kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen Zoon
OTTILIE HAAPE, geliefde Echtgenoot van

G. B U H S E.

Nieuwediep, 1 September 1873.

Kindermoord in Den Helder (1733)

Op 23 juli 1733 verschenen voor de notaris Cornelis Spekman te Den Helder Jacob Hoogland en Hendrik Hertog, schepenen (bestuurders) van Den Helder. Zij legden op verzoek van Johan Brinko, baljuw van de heerlijkheid Huisduinen een verklaring af.

Op 17 juli 1733 's avonds om negen uur kregen de schepenen het bericht, dat in een vuilniskuil op het erf van Anna Jacobsjonks te Den Helder een dood, jong kind was gevonden. Zij gingen direct een kijkje nemen en troffen het lijkje aan van een pasgeboren baby. Zij riepen de dorpsdienaar bij zich en gaven hem de opdracht het kind te wassen en naar zijn huis te brengen.

De volgende ochtend ontboden de schepenen de vroedvrouwen van Huisduinen en Den Helder in de herberg de Rode Leeuw. Gezamenlijk vertrokken zij naar het huis van Cornelis Zeews en zijn huishoudster Trijntje Foppes. Trijntje Foppes was afkomstig uit Axum te Friesland. De vroedvrouwen kregen de opdracht om Trijntje lichamelijk te onderzoeken, en kwamen tot de conclusie, dat zij recentelijk een kind had gebaard.

Zij ondervroegen tevens het oudste dochtertje van Cornelis Zeews. Deze verklaarde dat zij samen met haar oudste broer op verzoek van haar vader 's morgens vroeg het secreet (poepdoos) had geleegd, maar dat zij niet wist wat daar in zat. Of Trijntje Foppes haar baby vermoord heeft, kan uit de notariële akte niet opgemaakt worden.

Onderzoek in het oud-rechterlijk archief van Den Helder leverde nadere gegevens over Trijntje Foppes en haar baas Cornelis Zeew op. Trijntje was dertig jaar en in september 1732 bij Cornelis in dienst gekomen. Cornelis leefde gescheiden van zijn vrouw met zijn kinderen in Den Helder. Hij was kaagschipper van beroep. Trijntje was verscheidene keren door haar baas verleid en raakte in verwachting. Toen zij in barensnood was, riep Cornelis geen vroedvrouw of buurvrouw voor de bevalling te hulp, maar ging slapen. Pas toen Trijntje naar zijn slaapkamer liep en de noodkreet slaakte: 'ik sterf van de pijn', ging Cornelis zijn bed uit. Hij haalde echter geen hulp, maar ging een wandelingetje maken en liet Trijntje alleen achter.

Op het secreet of drekvat beviel zij van haar baby. Zij haalde het kind er niet uit, maar ging op bed liggen. Toen Cornelis terugkwam, vroeg zij hem of hij wilde kijken 'waarvan zij verlost was.' Hij zei: 'die niet weet, die niet deert' en gaf geen gevolg aan haar verzoek.

Cornelis en Trijntje werden voor het gerecht gesleept en tegen beiden werd door de baljuw de doodstraf geëist. Cornelis werd veroordeeld wegens overspel en verwaarlozing van het kind. Ook wezen zij erop dat hij het leven van de vrouw in gevaar had kunnen brengen, door geen hulp te halen bij de bevalling.

De schepenen van Den Helder strafte hem met verbeurdverklaring van zijn goederen en als hij die niet had werd hij tot NLG 400 boete veroordeeld en verbannen uit Holland voor twaalf jaar. Trijntje werd eveneens veroordeeld wegens verwaarlozing van de baby en uit Holland verbannen voor twaalf jaar.

Centraal Bureau voor Genealogie -

http://www.cbg.nl/infoteksten/info_notarieel.htm

Familie in Beeld

Over familiegeschiedenis en stamboomonderzoek is recentelijk een glossy magazine verschenen onder de naam: Familie in Beeld. Het is een fraai lees- en doe-boek. Oordeelt u zelf en ga naar www.familieinbeeld.nl.

JOHAN ANTHON MILOTTE, maakt aan het geëerde Publiek bekend, dat hij zich alhier heeft gevestigd als **SCHOORSTEENVEGER** en **ROOKVERDRIJVER**, en beveelt zich als zoodanig tot een zeer billijken prijs aan. Wonende bij de *Wed. Schoenmaker* in de Smidstraat aan den **HELDER**.

Noordkopstukken is een blad voor en door de leden van de afdeling Den Helder en omstreken van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Het afdelingsbestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter: mevr. A.J. Carsjens-Grotewal
Pieter de Leeuwstraat 40, 1785 JK Den Helder

0223693356

✉ voorzitter@denhelder.ngv.nl

Secretaris: mevr. G. Burgmeijer-Hilker
Ooievaarstraat 28, 1781 VP Den Helder

0223618674

✉ secretaris@denhelder.ngv.nl

Penningmeester: dhr. G.Lemson
Azaleastraat 4, 1783 HH Den Helder

0223627427

✉ penningmeester@denhelder.ngv.nl

Lid/redactie: mevr. M. Prudon-de Jong
Pieter v.d. Deurelaan 6, 1785 GB Den Helder

0223630507

✉ algemeenlid1@denhelder.ngv.nl

Lid/redactie: dhr. R. Mos
Wingerdstraat 34, 1783 HL Den Helder

0223622656

✉ algemeenlid2@denhelder.ngv.nl

Redactie: mevr. M. Feenstra
Alblasstraat 38, 1784 TX Den Helder

0223627578

✉ redactie@denhelder.ngv.nl

De afdeling heeft een website, <http://denhelder.ngv.nl/>

Het postadres van de NGV is NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp.

Het verenigingscentrum van de NGV is gevestigd op het adres Papelaan 6, 1382 RM Weesp. T: 0294413301

Geopend: donderdag en zaterdag 10.00-16.00u (niet op feestdagen)

NoordKOPstukken wordt gedrukt bij de Reproafdeling van 's Heeren Loo